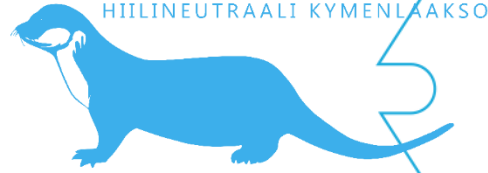

KYY
KYMENLAAKSON
YMPÄRISTÖKASVATUS

HIILINEUTRAALI KYMENLAAKSO

Ympäristötietoisuus ja osaaminen Kymenlaaksossa –kyselyn yhteenveto

Kymenlaakson ympäristökasvatusstrategian päivitys

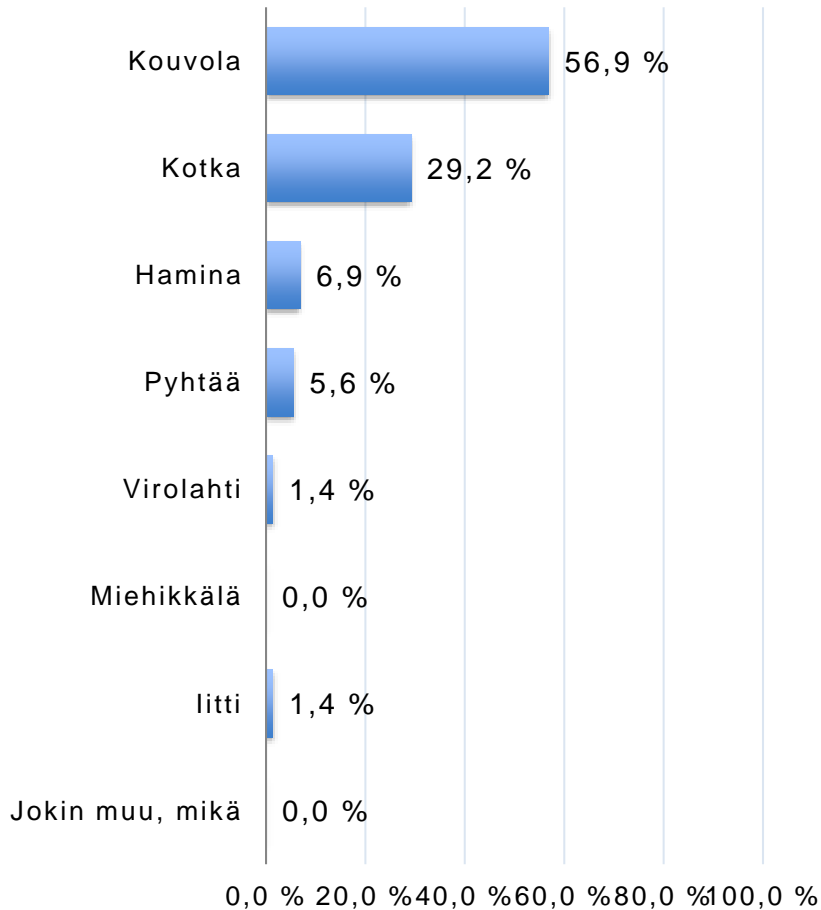

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

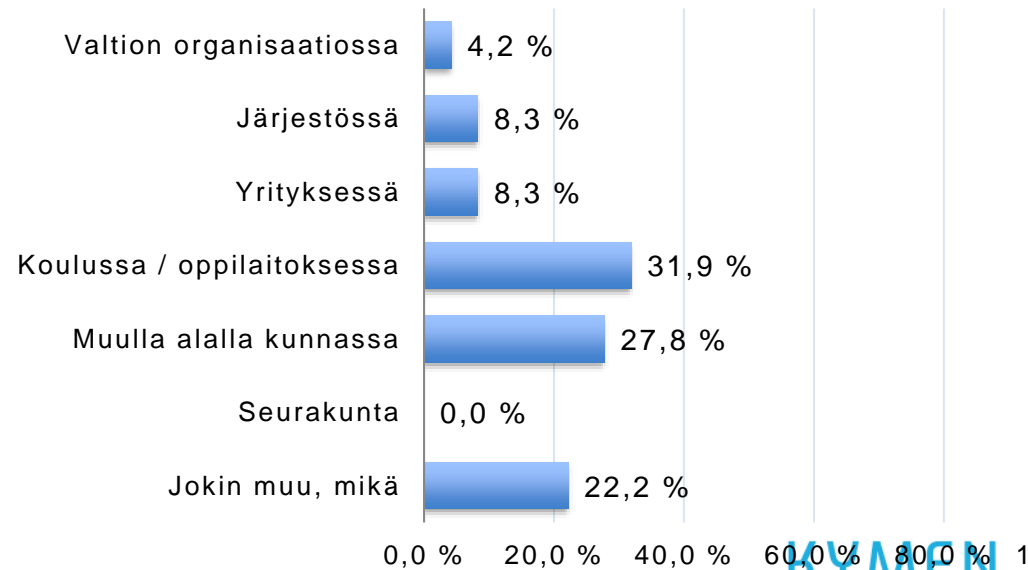
2.6.2020

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

Vastaajien taustatiedot

- Ajankohta: toukokuu 2020
- 72 vastaajaa
 - Naisia 82 %
 - Miehiä 15 %
 - 331 oli avannut kyselyn
- 22 haluaa liittyä KYY:n postilistalle

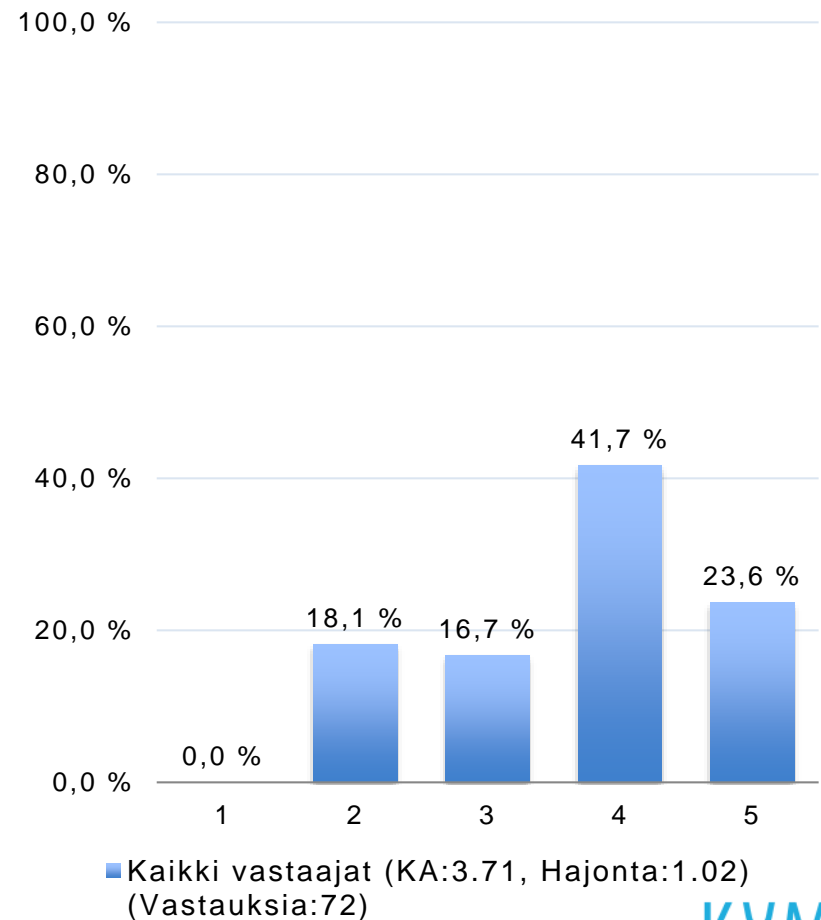

■ Kaikki vastaajat (KA:4.55, Hajonta:1.64) (Vastauksia:72)

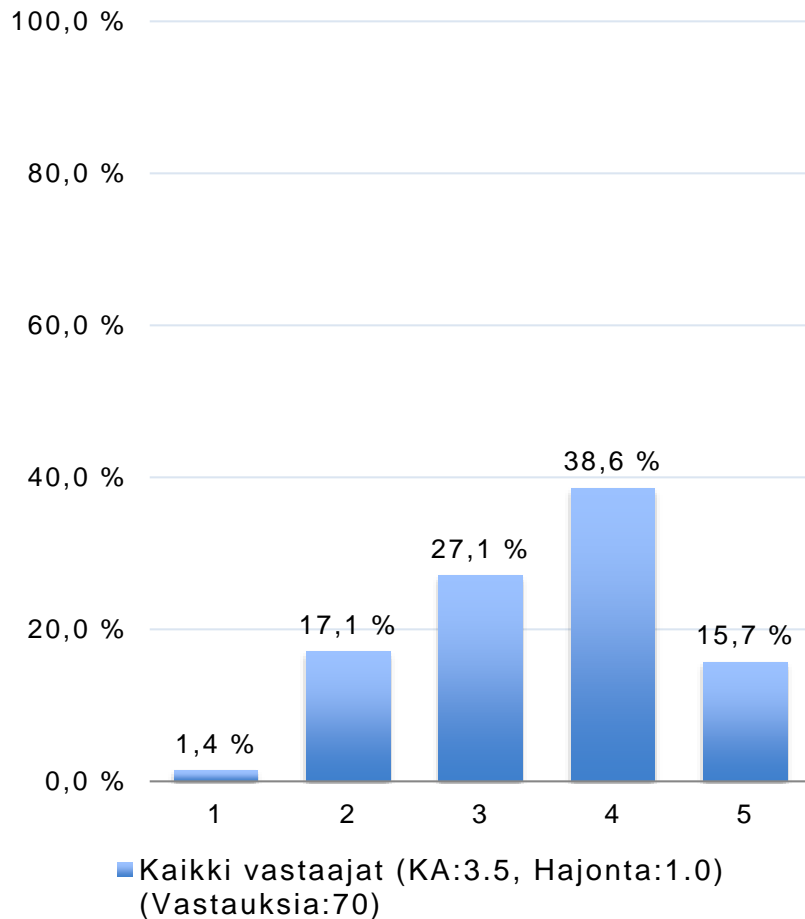
Työpaikoilla on riittävästi osaamista ympäristömyönteisen arjen toteutukseen

- Työpaikallani / muussa organisaatiossa, jossa toimin, on riittävästi osaamista, jotta työpaikan arki voidaan toteuttaa ympäristömyönteisesti,

(1= Täysin eri mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä)

Työpaikoilla on melko hyvin osaamista toiminnan kehittämiseksi esim. kiertotalouden tai ympäristöliiketoiminnan osalta

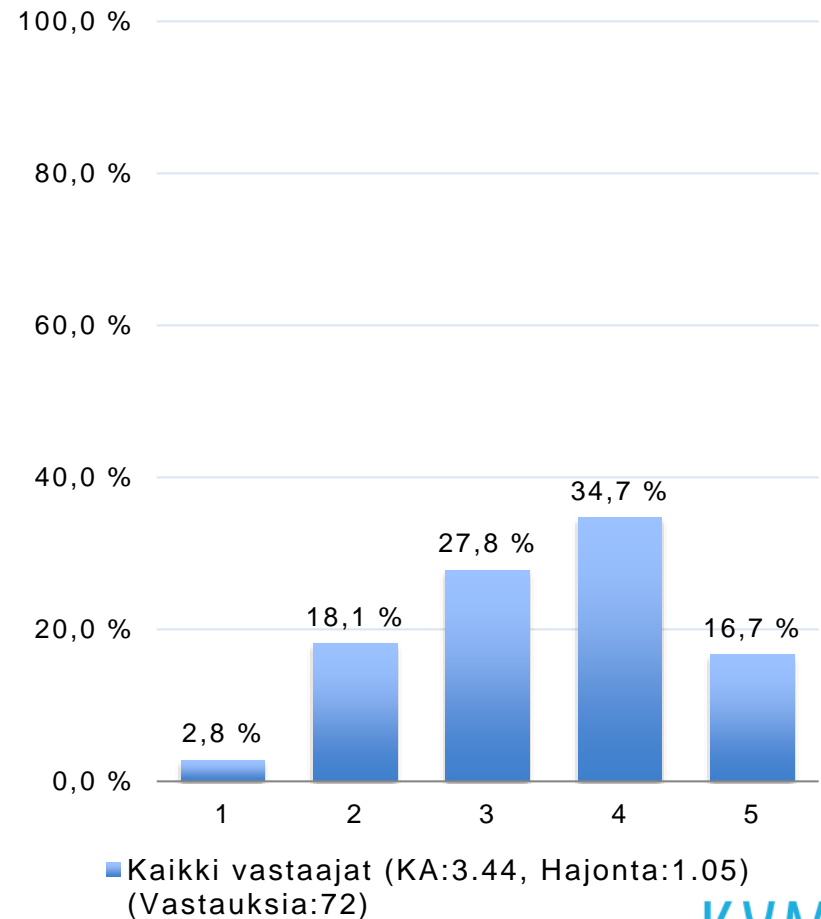

- Työpaikallani / muussa organisaatiossa, jossa toimin, on riittävästi osaamista, jonka avulla voidaan tunnistaa ja kehittää ydintoimintaa, esim. kiertotalousratkaisut ja ympäristöliiketoimintapotentiaalin hyödyntäminen
-

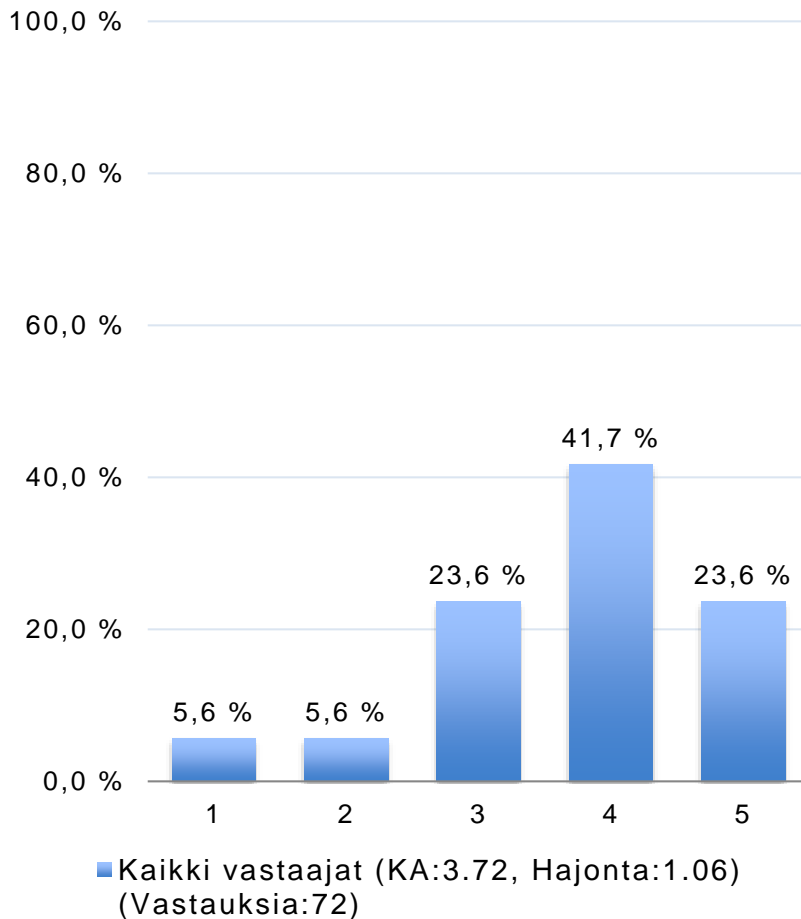
(1 = Täysin eri mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä)

Työntekijöiden asenteet tukevat melko hyvin työpaikkojen ympäristötavoitteiden saavuttamista

- Työntekijöiden asenteet tukevat työpaikan ympäristötavoitteiden saavuttamista
(1 = 1= Täysin eri mieltä, 5 = 5 = Täysin samaa mieltä)

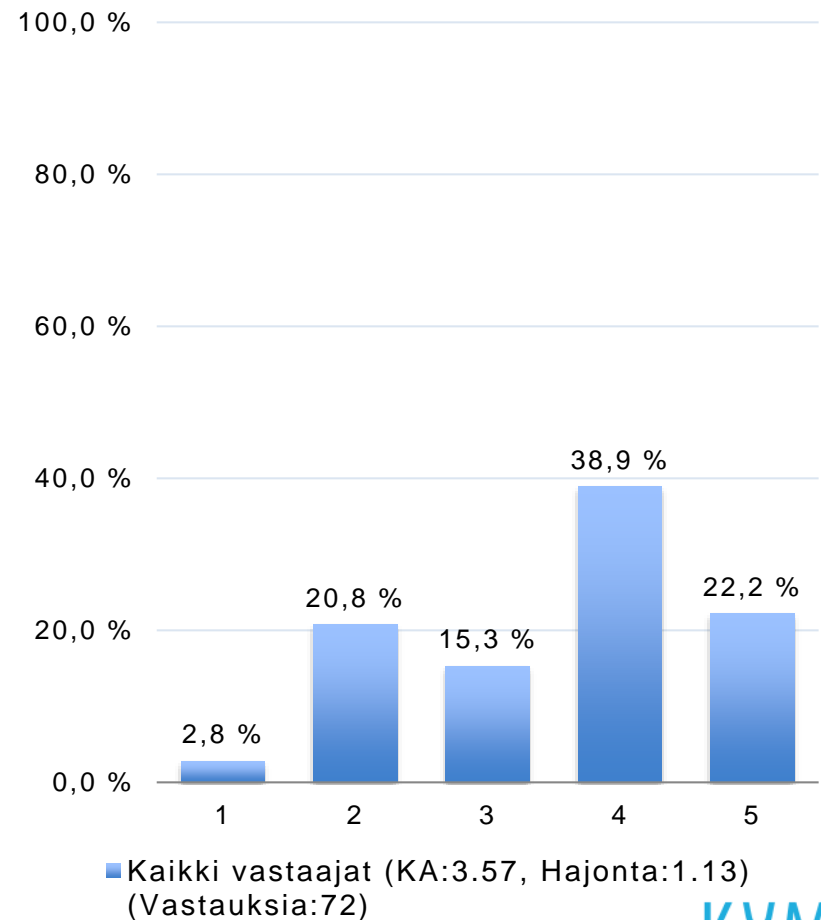
Johdon asenteet tukevat hyvin työpaikan ympäristötavoitteiden saavuttamista

- Johdon asenteet tukevat työpaikan ympäristötavoitteiden saavuttamista
- (1= Täysin eri mieltä, 5 = 5 = Täysin samaa mieltä)

Työpaikoilla toteutetaan keke- ja ilmastotavoitteiden mukaisia toimenpiteitä.

- Työpaikalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastotavoitteiden mukaisia toimenpiteitä
- (1 = Täysin eri mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä)

Avoimia vastauksia työpaikkojen nykytilanteesta

- Pieni joukko pyrkii kehittämään, suuri enemmistö on jälkijunassa
- Kaikkiin ympäristöön ja kestäväan kehitykseen liittyviin asioihin ei pystytä vaikuttamaan, kun tilat ovat muiden haltijoiden hallussa, vaikka asenteet ja tahtotila olisi hyvä.
- **Kuten aina: osa porukasta on erittäin ympäristötietoista, osaa ei voisi vähempää kiinnostaa.**
- Aika ja energia menee perustoiminnan pyörittämiseen, ympäristöasioille ei jää aikaa.
- Olemme tehneet monia toimenpiteitä, vähentäneet fossiilienergian käyttöä. Olemme kartoittaneet työntekijöiden ympäristöasenteita (varsin myönteiset). Pidämme säännöllisiä ympäristökoulutuksia henkilöstöllemme. Valistamme asiakkaita ja asukkaita päivittäin.
- Yksilötasolla suuria haasteita ymmärtää ja hyväksyä ympäristötavoitteita.
- Jätteet kierrätetään asianmukaisesti. Käytämme kierrätysmateriaaleja mahdollisuuksien mukaan. Tietokoneet sammutetaan aina pois lähtiessä.
- **Nyt keskitymme ilmastoasioihin, työpaikallamme on talon organisaation kaikki osapuolet sivuava ilmastomuutostyöryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti ja jossa mietitään yksiköiden jo nyt toteuttamia toimia ja mietitään miten voitaisiin vielä enemmän tehdä ilmastomuutoksantorjuntatyössä**
- Esim. eri ikäisillä ihmisillä on erilainen näkemys esim roskien jaottelusta, joillekin nuoremmille on kovin vaikeaa lajitella roskat eri roskiksiin
- **Samoja periaatteita mitä noudatamme kotona emme noudata töissä etenkin talous asioissa.**

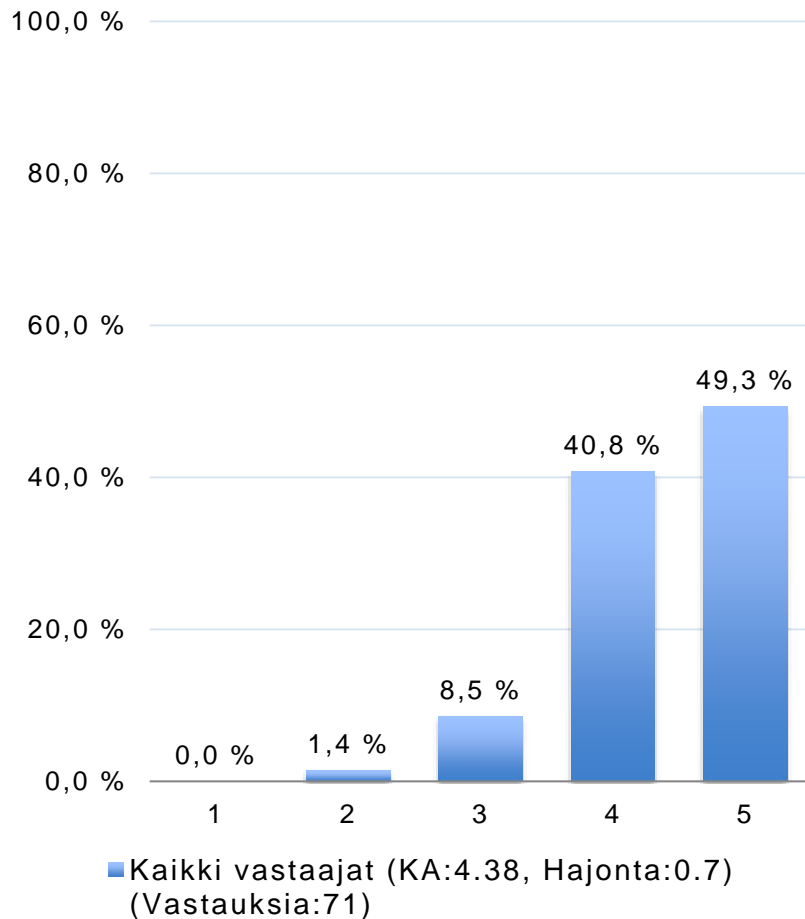
Avoimia vastauksia työpaikkojen nykytilanteesta

- Asiakkaiden asenteiden muuttamiseen tarvitaan aikaa ja resursseja
- Työpaikalla tehdään paljon ympäristöystävällisiä ratkaisuja ja esim. jätteiden lajittelu sujuu jo todella hyvin.
Veden kulutuksessa vielä parannettavaa sekä myös sähköjen kulutuksessa. Edelleen valoja palaa turhaa monissa huoneissa, mutta eteenpäin mennään.
- Kierrätystä melko paljon. Sähkönkulutuksen suhteen parantamisen varaa. Ruokahävikkiä voisi vielä pienentää.
- **Olemme mukana tekemässä omaa ympäristösitoutumusta, kierrätämme, keräämme roskia luonnosta retkillä... Ym**
- **Perusasiat on varmaan henkilöstöllä tiedossa, mutta niiden toteutumiseen ei kiinnitetä tällä hetkellä suurta huomiota.**
- Työpaikallani toimii kierrätys, luontoa säästävät periaatteet: sähkön käytön, veden käytön ym . kanssa.
- Kestävän kehityksen tavoitteet ovat osa vuosittaista toimintaamme, oppilaitoksella on kestävän kehityksen toimintaohjelma ja työryhmä.
- Ympäristöasioista on ollut puhetta ja asiaa on käsitelty esim. henkilöstön kokouksissa yhteisesti. Mahdollisuuksia toimintaan on, esim jätteiden lajittelumahdollisuus, mutta kaikki eivät niitä vaivaudu käyttämään. Asenteet siis vaihtelevat.
- Valot jätetään palamaan esim. luokkiin ja vessoihin , aamulla aukaistut koneet ja laitteet ovat koko päivän ja jopa yönkin päällä, ulko-ovia pidetään pakkasillakin avoimina kun odotetaan joidenkin tulevan tai menevän, ruokahävikki keittiössä on suuri.
- Kyllä toimimme....joskus raha sanelee kyllä tässäkin asiassa.
- Osaaminen ja asenne kohdillaa. Kaikkea esim. kierrättämiseen ei pystytä toteuttamaan vuokratilojen omistajatahon jäykkyyden takia.
- **Hyvät ohjeet mutta toteutus ei onnistu.**

Avoimia vastauksia työpaikkojen nykytilanteesta

- **Poikkeustilan takia etätyöskentelyä tällä hetkellä, mutta hommat sujuu hyvin.**
- Lajittelu ei ole täysin mahdollista edelleenkään. Siivousta hoitaa myös ulkopuolinen yritys jolla ei tunnu olevan otetta esim. roskien lajitteluun. Muuten kaikki pyritään tekemään ympäristön huomioon ottaen.
- Hyvää tekemistä ja osaamista kaikilta.
- Koulussa on aina kiire ja oppilaat vaativat henkilökunnan jakamattoman huomion. Kouluissa olisi virkistävää asiantuntijavierailut, työpajatoiminta yms. missä samalla myös opettajat koulutettaisiin oppilaiden kanssa ja oppeja voisi jatkaa jokaisessa aineessa kouluarjessa.
- Työpaikallani käytetään energiansäästöratkaisuja, esim. energiansäästölamput, sammutetaan tietokoneet aina kun niitä ei tarvita jne. Lajittelemme ja kierrätämme kaikki jätteet jäteohjeistuksen mukaisesti.
- Käytössä on kestävän kehityksen strategia ja toimintamallit strategian noudattamiseksi. Osa työntekijöistä vaatisi vain hieman lisää asennekasvatusta kestävän kehityksen toteutumiseksi. Kaikki mahdollisuudet ja toimintamallit ovat kuitenkin olemassa ja nuoret noudattavat strategiaa esimerkillisesti.
- **Kierrätys on olematonta ja pienetkin välimatkat kuljetaan autolla**
- **Meillä kestävän kehityksen työryhmä joka tukee toimintaa kestävän kehityksen mukaisesti eteenpäin ja jatkuvasti päivittyen.**
- Kestävä kehitys on otettu käyttöön jo vuosia sitten.
- Kierrätämme arki asioissa ja opetamme sitä eteenpäin.

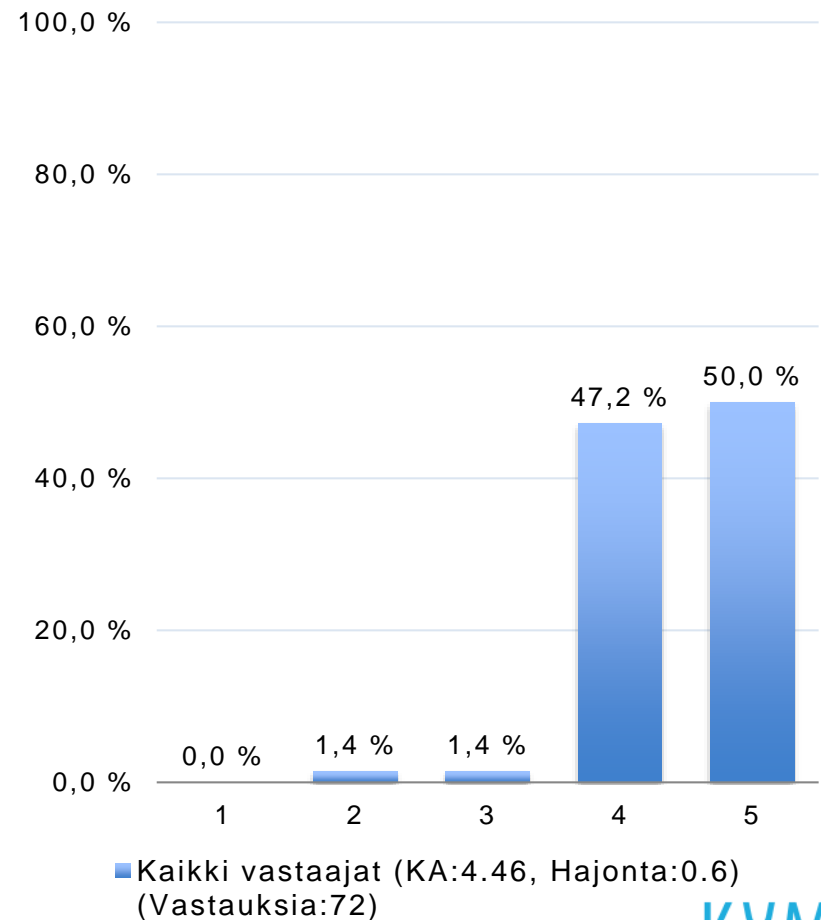
Oman elämän merkittävimmät ympäristövaikutukset tunnetaan hyvin

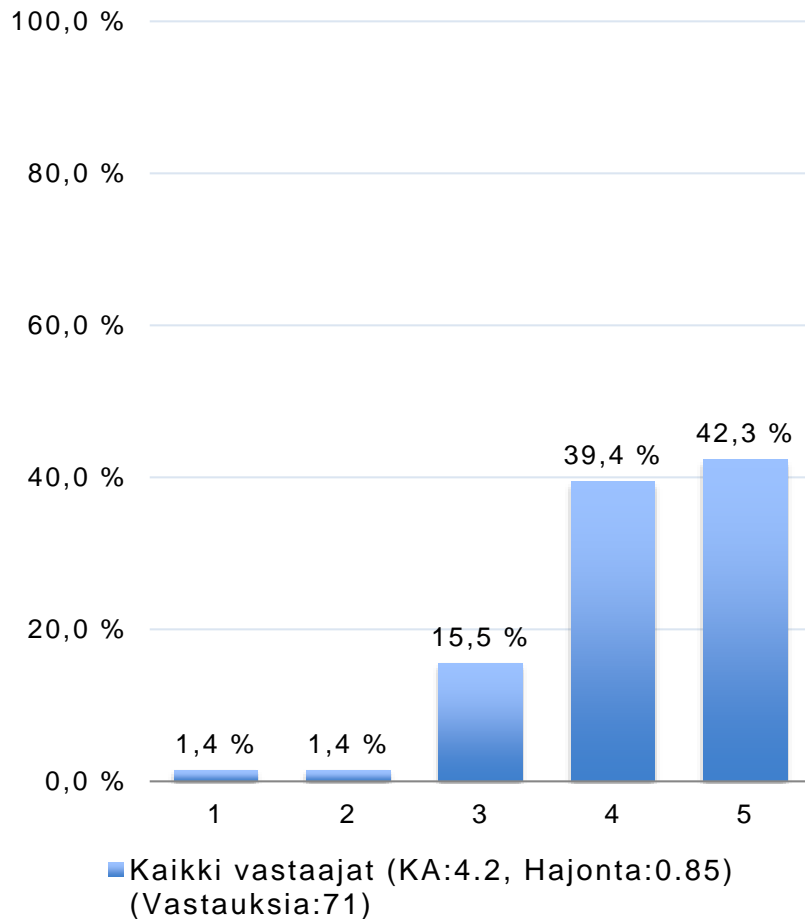
- Tiedän, mitkä oman elämäni osa-alueet tai käytännöt aiheuttavat merkittävimmät ympäristövaikutukset
- (1 = Täysin eri mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä)

Oman elämän ympäristövaikutuksia vähentävät käytännön toimet tunnetaan erittäin hyvin

- Tiedän, miten oman elämäni ympäristövaikutuksia voi vähentää käytännössä.
- (1 = 1= Täysin eri mieltä, 5 = 5 = Täysin samaa mieltä)

Muutoksia omassa elämässä ympäristömyönteisempään suuntaan on tehty paljon

- Olen tehnyt ja teen muutoksia omassa elämässäni vähentääkseni aiheuttamiani haitallisia ympäristövaikutuksia.
- (1 = 1= Täysin eri mieltä, 5 = 5 = Täysin samaa mieltä)

Avoimia vastauksia toimintatapojen muuttamisesta omassa elämässä

- Ajattelen kestäväen kehityksen kautta, kierrätän, uusimpana muovinkierrätys, vältän turhan tavarain ostamista, suosin lähellä tehtyä ruokaa, aineita, palveluja ym. Minua estää joskus laiskuus paneutua asiaan :D
- Viimeisin muutos on, että olen vähentänyt tuntuvasti uusien tavarain hankintaa. Kiinnitän jatkuvasti huomiota hankintoihin, myös päivittäisissä ruoka- yms. hankinnoissa, jotta en kuormittaisi tarpeettoman paljon ympäristöä valinnoillani. Tässä en ajattele vain syntyvää jätettä, vaan kestävää elämäntapaa kokonaisuudessaan.
- Pyöräilen työmatkani. Kulutan vähän, kierrätän.
- En ole 5 arvoinen mutta luonto minulle tärkeä..kierrätän jätteet ym ..ajattelen asioita.
- Kasvisruokailu, kierrättäminen, itse viljeleminen, kävelyn tai pyöräilyn lisääminen, järkevät kulutustottumukset ovat päivittäistä elämää
- Muovin käytön vähentäminen, liikkumiseen liittyvät asiat, kotimaassa matkustaminen
- **Rakastan matkustamista, ja se on ongelma! Arjessa tekemäni ekoelämä ei riitä kompensaatiota.**
- Jätteiden lajittelu, työmatkaliikunta pyörällä, punalappuisten elintarvikkeiden hyödyntäminen, vaatteiden paikkaaminen, pesuaineiden eko-laatuja hyödyntäminen, lomailu kotimaassa jne.
- **En ole vuosiin matkustanut lentäen ja suosin kotimaan ja maakuntamatkailua. Ajan kaasuautolla ja tankkaan aina biokaasua. Silti kävelen, pyöräilen tai käytän julkisia aina kun mahdollista. Syön monipuolisesti lähi-, luomu- ja kasvispainotteisesti. Ostan aina mahdollisuuksien mukaan kotimaisia vaatteita ja tavaroita tai suosin kirpputoria/antikvariaattia/tms. Suosin luonnonmateriaaleja ja panostan laatuun. Vältän tuottamasta ruokahävikkiä ja huomioin tämän tekemällä aina kauppalapun, jolla on viikon ostokset sekä ostamalla alennustarallisia tuotteita. Huomioin energiatehokkuutta mm. käyttämällä ekopesuohjelmia. Kierrätän lasin, muovin, metallin, vaaralliset jätteet, kartongin, paperin ja biojätteet. Asuntoa hankkiessani olen ottanut huomioon lämmitysmuodon sekä rakenteiden ekologisuuden ja pitkäikäisyyden.**
- Vältän turhaa autolla liikkumista, mutta toisaalta sitä on etäisyyksistä johtuen pakko käyttää. Turhaa kulutusta olen vähentänyt, samoin ruokavaliota hieman muuttanut ilmastokestävämmäksi.
- **Kulutan maltillisesti, asun vähissä neliöissä, kierrätän ja kompostoin. Haluaisin tehdä etätöitä ja ajaa vähemmän autolla, mutta etätöitä ei ole tähän mennessä hyväksytty työpaikallani. Voisin vähentää reilusti ajettuja kilometrejä, jos etätö tulisi normaaliksi käytännöksi.**

Avoimia vastauksia toimintatapojen muuttamisesta omassa elämässä

- Autolla liikutaan äärimmäisen harvoin, suurin osa asioista ja työssäkäynti hoidetaan Seuraan hiilijalanjälkeni suuruutta.
- Pitkä työmatka ja asuminen haja-asutusalueella. Etätyön tekemismahdollisuus on ollut rajallinen (koronavirukseen asti) ja toisaalta taas julkisen liikenteen käyttömahdollisuutta ei ole.
- Kiire ja tottumus ovat esteitä
- Kierrätän kaiken mahdollisen, olen vähentänyt lihan syöntiä.
- Olen koettanut perheeni kanssa kiinnittää huomiota ja elää ekologisesti monella tavalla ja hyvin se onnistuu. Työmatkat kulkisin mielelläni yleisillä kulkuneuvoilla, mutta kun niitä ei koulukyyditystä lukuunottamatta kulje, niin omalla on ajettava.
- Kierrätän ja teen arkitekoja hyvä motivaatio on raha.
- Yksityisautoilua en halua lopettaa, koska se sujuvoittaa elämäni. kierrätämme kotona hyvin
- Jätteiden lajittelun parantaminen, ruokahävikin vähentäminen, materiaalin kierrätys facebookin "roskalavan" avulla
- Yritän tietoisesti pienentää omaa hiilijalanjälkeä esim. valitsemalla ympäristöystävällisiä tuotteita.
- Toistaiseksi auton vaihtaminen täyssähköön tai hybridiin ei ole mahdollista ja pöden huonoa omaatuntoa autoni bensiniinimoottorista. Autoa tarvitsen kuitenkin lähes päivittäin liikuntarajoitteeni takia, pyöräily tai julkisen liikenteen käyttäminen ei ole mahdollista. Perheemme kulutuskulttuuri nostaa karvani pystyyn, puolisoilla on vahvana asenne, että aina voi ostaa vanhan tilalle uutta. Itse pyrin hankkimaan laadukkaita, kestäviä ja kierrätettäviä käyttöesineitä. Meillä onneksi panostetaan esim. jätteiden kierrätykseen todella paljon. Muovit keräsimme pitkään erilleen muista roskista, mutta ekopisteiden vähäisyyden vuoksi muovin kierrättäminen on jäänyt. Kierrätys ei ole kestävällä pohjalla, jos muoviviroskapussin kanssa joutuu ajamaan kilometrejä lähimmälle muovin (rinki) keräyspisteelle...
- Kaikki muu kierrätetään paitsi biojäte, auto on vähäpäästöinen
- Aina välillä on pakko tehdä kompromisseja, esim. asomme niin kaukana keskustasta, että tarvitsemme liikkumiseen ja ruokaostoksiin auton, ei onnistu polkupyörällä ja julkisilla toimiminen tai ainakin muuttaisi elämän todella hankalaksi

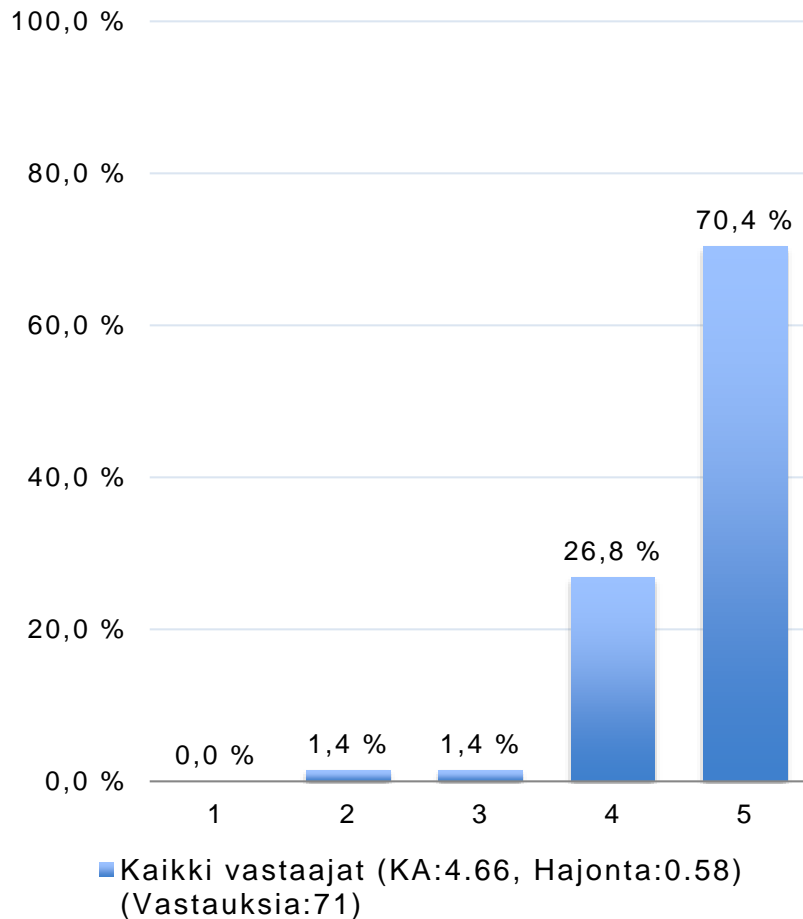
Avoimia vastauksia toimintatapojen muuttamisesta omassa elämässä

- Polkupyörillä tai jalkaisin. Kompostoin, lajittelen ja kierrätän kaikki jätteet, olemme pienentäneet asuinkiinteistön sisälämpötilaa ja erityisesti tiloissa, joissa ei oleskella jatkuvasti, matkailemme pääasiassa kotimaassa, syömme kasvispainotteisesti, pääasiassa luonnonmukaisesti ja lähellä tuotettua ruokaa, ruokahävikkiin kiinnitetään huomiota, koirien ruoassa on siirrytty kotimaisiin ja erityisesti järvikalatuotteisiin, veden- ja sähkönkukutukseen kiinnitetään jatkuvasti huomiota, hankintoja mietitään tarkasti ennen ostopäätöksiä, emme tilaile halpatuotantoa kaukoidästä.
Opetan niinkuin elän eli yritän välittää asennetta ja tietoa. Sauna on suurin kompastuskivi eli se lämpiää monta kertaa viikossa puilla, jotka tosin ovat hakkuutähteitä pääasiassa, mutta pienhiukkasten takia saunan lämmitystä tulisi vähentää ja silloin tällöin keskustelemmekin asiasta ja toivomme, että markkinoille tulisi teknologiaa, joka mahdollistaisi lämmön talteenoton omasta saunasta sekä pienhiukkasten suodattamisen savupiipusta.
- Moni muutettava asia vaatisi paljon rahaa, jota minulla ei ole.
- Etätöön kautta työmaa ajot vähentynyt.
- Autoa tarvitsee kun julkinen liikenne ei ole tarpeeksi toimivat (liian pitkät odotusajat).
- Roskien lajittelu, tavaroiden kierrätys, pyrkimys ostaa vähemmän muovitettua tavaraa. Taloyhtiöni ei huolehdi tarpeeksi jätelain noudattamista.
- Tapoja voi aina muuttaa
- Autosta luopuminen tekisi arjesta niin hankalaa, että siihen on todella iso kynnyks. Aiemmin olen matkustellut paljon ja pidän siitä, mutta nyt korona-aikaan se ei tietenkään onnistu.
- Lajittelu, kierrätys, julkinen liikenne, vähemmän vaateostoksia, kestävämpää laatua, vähemmän lentoja.
- Työmatka on pakko tehdä autolla. Julkista liikennettä ei ole ja kimpapakyytikään ei onnistu.

Avoimia vastauksia toimintatapojen muuttamisesta omassa elämässä

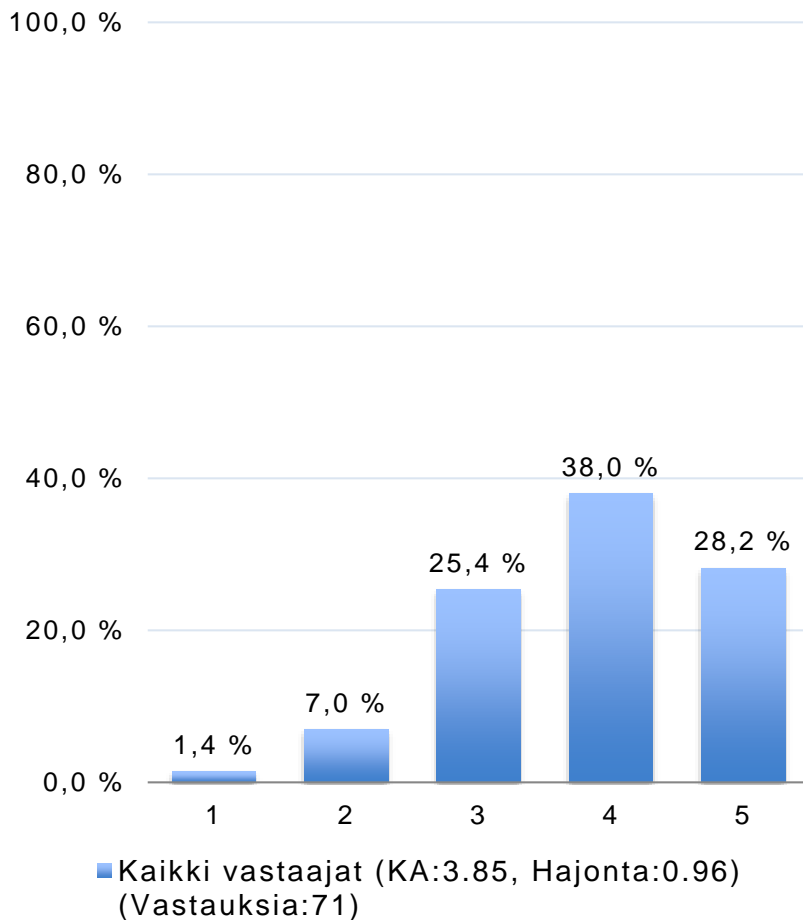
- Kaikki mahdollinen mitä voi kierrättää laitan kiertoon. Mahdollista jätettä jää todella vähän.
- Kierrätän kaiken mahdollisen jätteen, ostan kirpputoreilta ja kierrätän omia tavaroita myymällä kirpputoreilla ja antamalla roskalava ryhmissä. Pysin käyttämään mahdollisimman vähän autoa, tosin tarvitsen sitä työssäni. Asuntooni on asennettu ilmalämpöpumppu
- Ostan ympäristömerkityjä tuotteita kun se on mahdollista. Käytän aina kotimaisia ruokatuotteita, jos mahdollista sekä suosin lähiruokaa. Olen alkanut tarkkailemaan veden kulutusta. Kotona myös hyödynnän mahdollisimman paljon luonnonvaloa ja kiinnitän huomiota sähkölaitteiden energiamerkintöihin, jos tarvitsee uutta ostaa. Kirpputoreilta yms. tulee etsittyä ensin, jos on tarve jollekin tavaralle. Jätteet lajittelen myös, paitsi biojätettä tällä hetkellä kun ei ole vielä kompostia. Liikuminen tapahtuu autolla, koska matkat on niin pitkiä joka suuntaan, mutta kauppareissut esimerkiksi yhdistän työmatkoihin, jolloin ei tarvitse enää uudestaan lähteä ajamaan kauppaan.
- Ostan vähemmän vaatteita. Ruoka enemmän kasvispainoiteista. Viljelen ruokaa myös itse. Lajittelen jätteet huolella.
- Töihin kulkeminen ilman autoa on mahdotonta.
- MUUTTUNEITA: Kierrätys, luomu-keskeisyys, idätys ja versotus keittiössä, kesäkasvatus parvekeruukuissa (lannoitteena mm. banaaninkuoret, kahvinporot, kananmunankuoret), horsman versojen ja voikukan lehtien pakastus talveksi, tarkkuus ruoka-ainevalinnoissa, kotimaisten juuresten käyttö kausiluontoisesti, haitta-aineiden välttäminen valinnoissa (mittava opiskelu asiasta vuosien ajalta), hissien käytön vähennys, suihkun käytön vähennystä (lappupesua tilalle), veden säästöä (hm, myös vessahuuhtelujen rajoitusta pissa-astian avulla), muovin välttäminen, esim. ei muovipulloja lainkaan, sähkön säästöä ruuanlaitossa ja valoissa, tekstiilivalinnoissa siirtymä vähään ja vaarattomaan sekä luonnon että terveyden eduksi ESTEITÄ: Rakastan saunaa nautintona ja terveyshyötyjen takia, ja olen toistaiseksi käynyt kaksi kertaa viikossa...
- Muovin kierrättäminen kasvanut. Tilasimme muovinkeräysastian reilu kuukausi sitten vaikka olemme toki jo aiemmin kierrättäneet myös muovin. Autolla ajoa olen pyrkinyt vähentämään ja pyörällä ajoa lisäämään. Ulkoilu ja lenkkeily on myös lisääntynyt ja ovat ympäristöystävällisiä tapoja harrastaa liikuntaa.
- Kierrätys kaikella tavalla käytössä, myös huonekalujen ym. isompien tavaroiden osalta. Kaikenlaisen kuluttamisen vähentyminen. Jätteiden kierrätys luonteva osa arkea. Liikkumismuotoihin kiinnitetty huomiota. Ruokahävikkiä vähennetty. Pysin vaikuttamaan myös lähiympäristöön niin töissä kuin kotona. Mukavuudenhalu lienee suurin este, jos esteitä on.

Vastaajat tietävät erittäin hyvin, mistä ympäristötietoa ja ohjeita on saatavissa

- Tiedän, mistä löydän ohjeistusta ja taustatukea ympäristöasioihin, esim. jätteiden lajitteluun liittyen
- (1 = 1 = Täysin eri mieltä, 5 = 5 = Täysin samaa mieltä)

Neuvontaa ja tukea on saatavilla melko hyvin

- Neuvontaa ja tukea muutokseen, esim. lämmitysjärjestelmän vahtamiseen, on tarjolla riittävästi.
- (1 = Täysin eri mieltä, 5 =Täysin samaa mieltä)

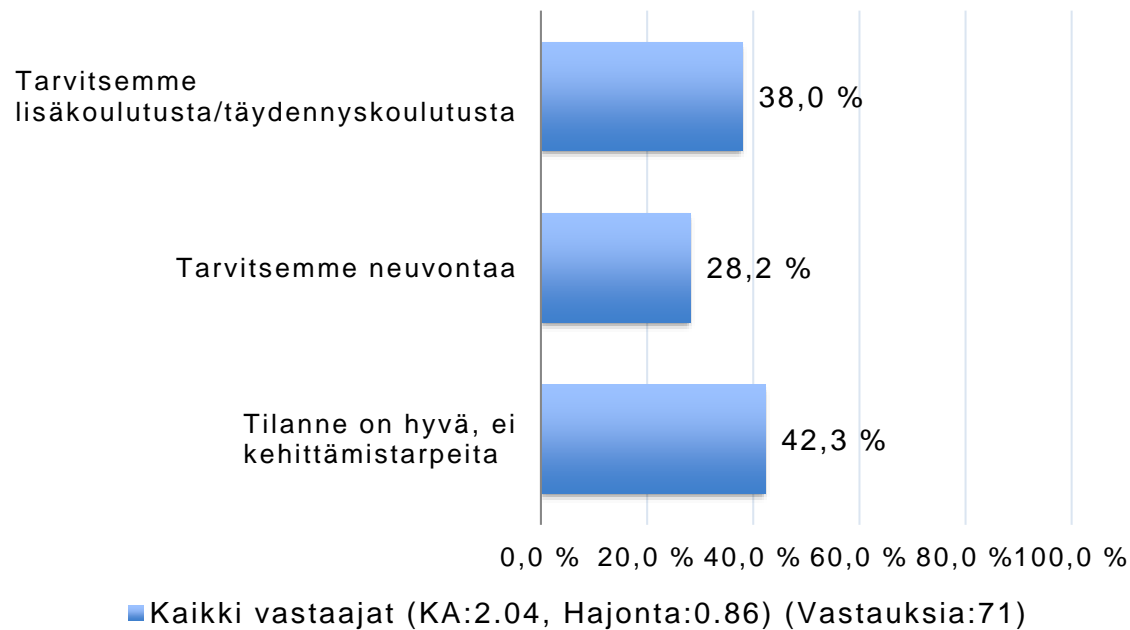
Työpaikoilla tukea tarvitaan asenteen ja tahtotilan luomiseen sekä järjestelmälliseen toimintaan

- Kymenlaakson yritysten ja organisaatioiden kannalta jatkossa on tärkeintä saada tukea (valitse enintään kaksi)

Koulutukselle ja neuvonnalle on tarvetta työpaikoilla

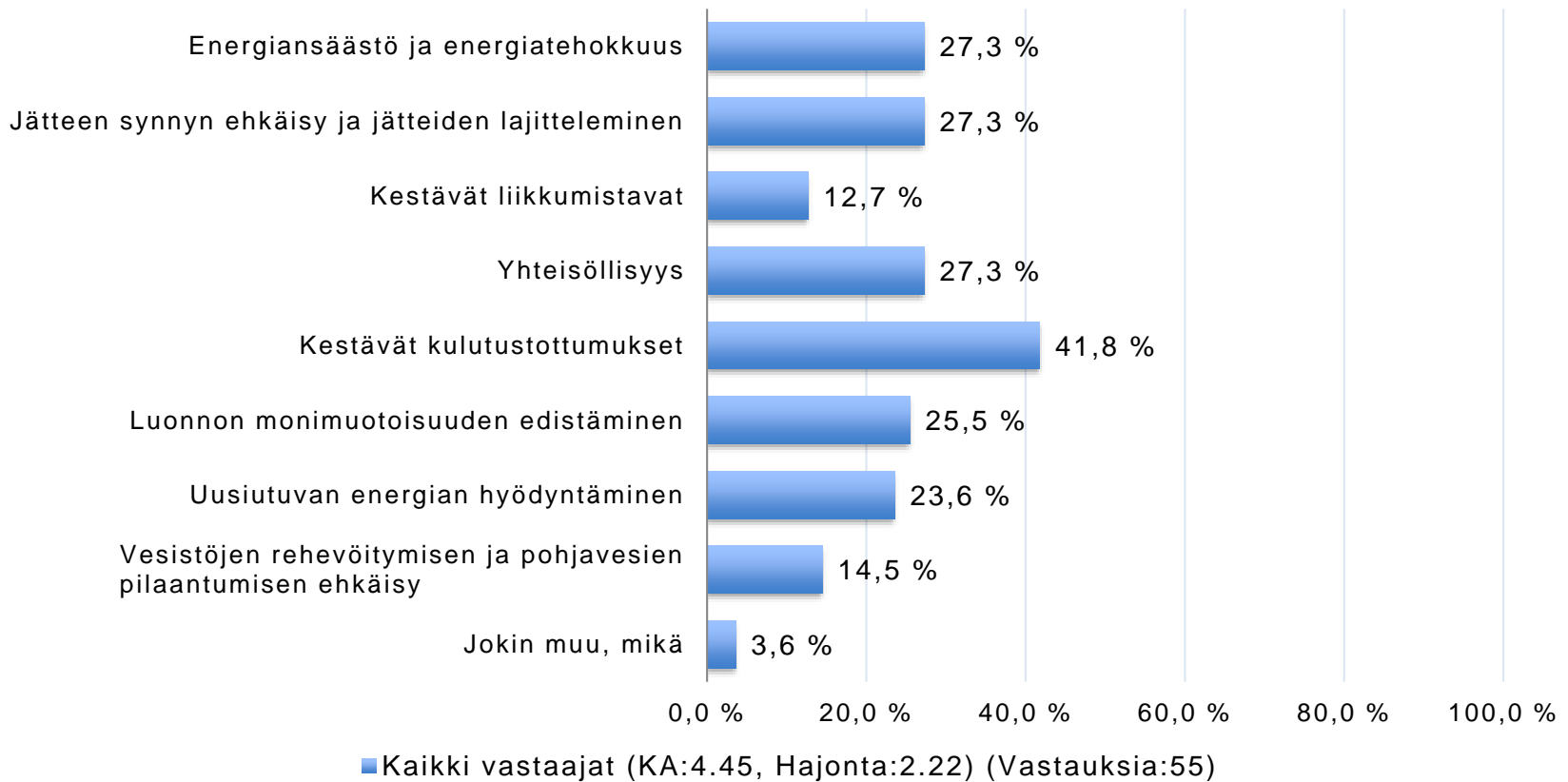
- Mitä kehittämistarpeita yrityksellänne/organisaatiollanne on ympäristöosaamiseen liittyen?

Aiheet, joista tarvitaan lisäkoulutusta/neuvontaa työpaikoilla

- Asennekasvatusta
- Tahtotilan luomiseen, opitut asiat automaatioksi
- Kierrätys ja jätteen vähentäminen
- Mielestäni opetushenkilöstö ei ole saanut riittävää koulutusta missään vaiheessa ympäristöasioihin, vaikka kestävä kehitys ohjaa uusittua opetussuunnitelmaa, siihen ei ole tarjottu koulutusta. Jos ympäristökasvatusta opettajille tarjotaan, niin sinne hakeutuvat ne, jotka jo muutenkin ovat asenteiltaan ja toimintatavoiltaan avoimia. Koulutusta pitäisi suunnata juuri niille, jotka luulevat, etteä ympäristöasiat eivät heitä koske.
- Haitalliset aineet suomalaisessa maanviljelyssä ja karjanhoidossa
- Vuosipäivitys, esim. ekotukitoiminta ja työpaikan ekoarki
- Ympäristöosaamisen syventäminen
- Ehkä sellaisen selkeän paketin, että miksi ja miten toteutamme ympäristöosaamista. Asenteissa välillä näkyy edelleen se, että kun itseään ei asiasta kiinnosta niin niitä ei tarvitsisi myöskään silloin tehdä työpaikalla.
- Puutarhan hoidosta
- Energiansäästö
- Ympäristökasvatus kokonaisuudessaan
- Kulutuksen hillitseminen, kiertotalous,
- Kuinka voimme olla tehokkaampi osa kiertotalouden ekosysteemiä
- Perusfaktoja sekä mitä taloudellisia hyötyjä saavutettavissa.
- Monimuotoisuuden lisääminen. Ympäristöä säästävä elämäntapa.
- Nollaenergiaratkaisut asumisessa ja vaikuttavimmat toimet ilmastomuutoksessa

Omassa elämässä tarvitaan eniten tukea ja neuvontaa kestävästä kulutuksesta

Vapaa sana

- Yhteiskunnan ja nimenomaan kunnan, olisi tultava selkeästi kuluttajaa ja asukasta vastaan
- Koulujen henkilöstölle ja varmaan koko kaupungin henkilöstölle tulisi järjestää koulutusta kestävästä kehityksestä. Koulutuksen tulisi olla läpäisevää eli koskea kaikkia työntekijöitä ja kaikissa toimialoissa. Kestävän kehityksen suunnitelma ja toimiryhmä tulisi olla pakollinen jokaisessa organisaatiossa. Ekotukikoulutus ei riitä, olen käytännössä huomannut, että esim siivoojat eivät noudata sieltä saamiaan oppeja, jos ne yhtään hankaloittavat työtä, muut vähättelevät tai aikataulu on kiireinen tai jotain muuta tulee esiin.
- Käsittääkseni motivaation tehokkaimmat juuret ovat perhekeskeiset. Ruuhkavuosia elävät pienten lasten vanhemmat ostavat mukavuuden ja kiireen ja tietämättömyydenkin takia vähemmän viisaita tarvikkeita (vaippoja jne). Isovanhempien arvo apuna voisi olla valtava, mutta siihen tarvitaan linjaa, projektia, jossa tunnistetaan tämä voimavara VIRALLISESTI ja "poliittisesti", joku huomattava henkilö suojelijaksi tai vetonaulaksi (esim. Jenni Haukio?) Tähän luonnollisesti tarvittaisiin myös tämän kuuluisaksi tulleen iäkkään ja nyt eristetyn väestön kokoamista ja kouluttamista merkitykselliseen toimintaan lastenlasten maailman parantamiseksi ellei suorastaan pelastamiseksi...
- Jätteenlajittelussa ja Rinki -ekopisteiden ja/tai jätteenkeräyksen järjestelyssä helposti saavutettavaksi. Asennekasvatuksellekin ja yhteisöllisyyden luomiselle on tietysti myös oma tilauksensa, mutta kuluttajan kynnyksen madaltaminen kestävä kehityksen arvojen mukaisesti elämiselle on myös erittäin tärkeää. Esim kierrätyksen ja lajittelun tulisi olla kannattavaa, eikä aiheuttaisi esimerkiksi ylimääräistä vaivaa.
- TEM:n nimeämä energiatehokkuustyöryhmä on nostanut ympäristökasvatukseen liittyvän toimenpiteen (nro 27 alla olevan linkin raportissa) yhdeksi energiatehokkuuden edistämisen tärkeäksi toimeksi.
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161811>

Vapaa sana

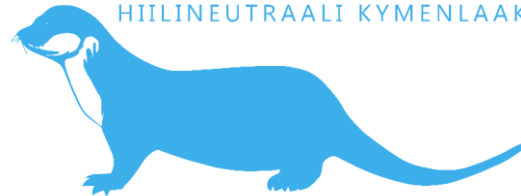
- Oppilaitoksissa tarvitaan innostavia ja osaavia puhujia aiheeseen liittyen.
- Luonnonympäristön tila mitä ilmeisimmin heikkenee. Emme tiedä nykytilaa emmekä ympäristömuutoksen luonnetta. Poliittiset ja hallinnolliset ympäristöohjelmat ovat puutteellisia, osin tyhjiä, osin käytännössä kuolleita kirjaimia. Todellisessa päätöksentekotilanteessa luonto yleensä jyrätään - jopa periaatteen tai tottumuksen vuoksi.
- Miksi energianeuvonta ei jalkaudu sinne missä ihmiset ovat? Ostoskeskuksiin, tapahtumiin? Energianeuvonnan näkyvyys ja tavoitavuus pitäisi olla reilusti parempaa kuin nykyisin.
- Kouvolan kaupungilla on erinomaista osaamista ympäristöasioissa, mutta aikaa tarvitaan, että asenne ja tahtotila ovat kaikilla asioita edistäviä.
- Luonto ja ympäristö, kestävä kehitys tärkeää, se pitäisi saada taottua jokaisen kaaliin ;D
- Kuntien rooli tärkeä: jokaisessa kunnassa pitää olla esimerkiksi biotalousstrategia
- Joskus nuo on niin "kauniita nimiä" ..että pitää oikein miettiä mitä nuo tarkoittaa..mutta pohdin yhtä asiaa kerrallaan ..ettei tule ylikuoruma. Luonto meille kaikille tärkeätä..ja Kouvolasa minusta hyvin kierätetään ym työpaikoilla tietoa on ja halua tehdä asialle jotain ym teemmeekin!!

Johtopäätökset

- Ympäristöosaamisen ja – asenteiden osalta tilanne on hyvä, toimintatapoja on myös muutettu
 - Suurin osa vastanneista tosin suhtautuu todennäköisesti alun alkaenkin myönteisesti ympäristöasioihin
- Neuvonnalle ja koulutukselle on tarvetta, vaikka tilanne koetaan yleisesti hyväksi
 - Työpaikat ja yritykset
 - Asenne ja tahtotila
 - Järjestelmällinen toiminta
 - Oma elämä:
 - Kestävät kulutustottumukset
- KYK kiinnostaa, postituslistalle halutaan liittyä
 - Koostetaan uutiskirje
 - Kokouskutsut avoimeksi facebookiin, postituslistalle ym.

**KYY
KYMENLAAKSON
YMPÄRISTÖKASVATUS**

HIILINEUTRAALI KYMENLAAKSO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

hiilineutraalisuomi.fi

HINKU

<https://www.kymenlaakso.fi/aluesuunnittelu/ymparisto-ja-luonnonvarat/kymenlaakson-ymparistokasvatusverkosto>